

28

Spontan Bakteriyel Peritonit

Coşkun ÖZER DEMİRTAŞ
Feyza GÜNDÜZ

GİRİŞ

Peritoneal boşlukta anormal sıvı birikmesi asit olarak tanımlanmaktadır. Cerrahi olarak tedavi edilebilir bir karın içi enfeksiyon odağının saptanmadığı asit sıvısının enfeksiyonu spontan bakteriyel peritonit (SBP) ismini alır. SBP hemen her zaman dekompanse sirozu olan bireylerde görülmektedir (1).

PATOGENEZ

Spontan bakteriyel peritonit gelişimini başlatan basamak ileri evre sirotik hastada bağırsak florasının bozularak bakteriyel aşırı çoğalma gelişmesi, intestinal duvar geçirgenliğinin artması ve takiben spesifik bir mikroorganizmanın bağırsak dışına (asit sıvısına) ulaşmasıdır. SBP gelişimine en sık sebep olan mikroorganizma Escherichia Coli'dir (2).

RİSK FAKTÖRLERİ

Spontan bakteriyel peritonit gelişimine zemin oluşturan risk faktörleri Tablo 1'de sıralanmıştır. Özellikle asit sıvısında total protein konsantrasyonu 1 gr/dl'nin altında olan, aktif özofagus varis kanaması olan veya önceden geçirilmiş SBP atağı bulunan siroz hastaları SBP gelişimi için risk taşımaktadır ve bu hasta gruplarında antibiyotik profilaksisi uygulanması önerilmektedir (2).

Tablo 1. Spontan Bakteriyel Peritonit Risk Faktörleri (2)

Asit sıvı total protein konsantrasyonu < 1 g/dl
Serum total bilirubin >2.5 mg/dl
Özofagus varis kanaması
Proton pompa inhibitörü kullanımı
Önceden geçirilmiş SBP atağı

Tablo 6. Spontan Bakteriyel Peritonit Profilaksisi Gerektiren Durumlar (16)

Özofagus varis kanaması
Önceden geçirilmiş SBP atağı
Asit sıvı total protein konsantrasyonu <1 gr/dl
Asit sıvı total protein konsantrasyonu <1.5 gr/dl (Serum kreatinin >1.2 mg/dl)

KAYNAKLAR

1. Such J, Runyon BA. Spontaneous bacterial peritonitis. *Clin Infect Dis.* 1998;27(4):669-74.
2. Runyon BA, Lindor KD, Robson KM. Pathogenesis of spontaneous bacterial peritonitis. In: *Uptodate*. Retrieved May 19, 2020.
3. Runyon BA, Lindor KD, Robson KM. Spontaneous bacterial peritonitis in adults: Clinical manifestations. In: *Uptodate*. Retrieved Aug 18, 2020.
4. Runyon BA. Monomicrobial nonneutrocytic bacteriascites: a variant of spontaneous bacterial peritonitis. *Hepatology.* 1990;12(4):710-715.
5. Akriviadis EA, Runyon BA. Utility of an algorithm in differentiating spontaneous from secondary bacterial peritonitis. *Gastroenterology.* 1990;98(1):127-133.
6. Kim JJ, Tsukamoto MM, Mathur AK, et al. Delayed paracentesis is associated with increased in-hospital mortality in patients with spontaneous bacterial peritonitis. *Am J Gastroenterol* 2014; 109:1436-1442.
7. Runyon BA, Lindor KD, Robson KM. Spontaneous bacterial peritonitis in adults: Diagnosis. In: *Uptodate*. Retrieved Feb 18, 2020.
8. Chinnock B, Fox C, Hendey GW. Gram's stain of peritoneal fluid is rarely helpful in the evaluation of the ascites patient. *Ann Emerg Med.* 2009;54(1):78-82.
9. Hoefs JC. Increase in ascites white blood cell and protein concentrations during diuresis in patients with chronic liver disease. *Hepatology.* 1981;1(3):249-254.
10. Runyon BA, Montano AA, Akriviadis EA, et al. The serum-ascites albumin gradient is superior to the exudate-transudate concept in the differential diagnosis of ascites. *Ann Intern Med.* 1992;117(3):215-220.
11. Runyon BA, Lindor KD, Robson KM. Spontaneous bacterial peritonitis variants. In: *Uptodate*. Retrieved Jul 13, 2020.
12. Garrison RN, Cryer HM, Howard DA, et al. Clarification of risk factors for abdominal operations in patients with hepatic cirrhosis. *Ann Surg.* 1984;199(6):648-655.
13. Soriano G, Castellote J, Alvarez C, et al. Secondary bacterial peritonitis in cirrhosis: a retrospective study of clinical and analytical characteristics, diagnosis and management. *J Hepatol.* 2010;52(1):39-44.
14. Dever JB, Sheikh MY. Review article: spontaneous bacterial peritonitis--bacteriology, diagnosis, treatment, risk factors and prevention. *Aliment Pharmacol Ther.* 2015;41(11):1116-1131.
15. European Association for the Study of the Liver. EASL Clinical Practice Guidelines for the management of patients with decompensated cirrhosis. *J Hepatol.* 2018;69(2):406-460
16. Runyon BA, Lindor KD, Robson KM. Spontaneous bacterial peritonitis in adults:

- Treatment and prophylaxis. In: *Uptodate*. Retrieved Apr 17, 2019.
17. Runyon BA, McHutchison JG, Antillon MR, et al. Short-course versus long-course antibiotic treatment of spontaneous bacterial peritonitis. a randomized controlled study of 100 patients. *Gastroenterology*. 1991;100(6):1737-1742.
 18. Mandorfer M, Bota S, Schwabl P, et al. Nonselective β blockers increase risk for hepatorenal syndrome and death in patients with cirrhosis and spontaneous bacterial peritonitis. *Gastroenterology*. 2014;146(7):1680-1690.
 19. Follo A, Llovet JM, Navasa M, et al. Renal impairment after spontaneous bacterial peritonitis in cirrhosis: incidence, clinical course, predictive factors and prognosis. *Hepatology*. 1994;20(6):1495-1501.
 20. Sigal SH, Stanca CM, Fernandez J, et al. Restricted use of albumin for spontaneous bacterial peritonitis. *Gut*. 2007; 56(4):597-599.
 21. Soares-Weiser K, Brezis M, Tur-Kaspa R, et al. Antibiotic prophylaxis of bacterial infections in cirrhotic inpatients: a meta-analysis of randomized controlled trials. *Scand J Gastroenterol*. 2003;38(2):193-200.
 22. Fernández J, Ruiz del Arbol L, Gómez C, et al. Norfloxacin vs ceftriaxone in the prophylaxis of infections in patients with advanced cirrhosis and hemorrhage. *Gastroenterology*. 2006;131(4):1049-1056.